

WAT MAAKT GOEDE DOELEN ONMISBAAR

VOOR ONZE SAMENLEVING

een uitgave van Goede Doelen Nederland

Bedenk eens hoe onze samenleving en de wereld er uit zouden zien zonder het werk van goede doelen.

“Dan zou Nederland knarsend en piepend tot stilstand komen”

Kees Zevenbergen

Als bijen hun werk niet meer kunnen doen zou dat ernstige gevolgen hebben voor de landbouw en de voedselvoorziening omdat veel gewassen afhankelijk zijn van bestuiving door bijen om vrucht te dragen. Een afname van bijenpopulaties leidt uiteindelijk tot minder biodiversiteit en verstoring van ecosystemen. Bijen werken volgens een goed georganiseerd systeem: de bijenkorf. We zijn ons lang niet altijd bewust van hun onmisbare en verbindende functie in de voedselketen. Goede doelen met al hun vrijwilligers en de mensen die hen steunen, vervullen sinds mensengeugenis een vergelijkbare rol in onze samenleving. Als bezige bijen, gedreven om het goede te doen. Door te helpen, te veranderen en te verbinden.

VOORWOORD

Goede doelen ontstaan vanuit betrokken burgers die hetzelfde ideaal delen. Omdat ze geven om de samenleving, om de wereld en om elkaar. Ze komen op voor de meest kwetsbaren in onze samenleving en ver daarbuiten. Komen in actie in tijden van crisis, rampen en oorlogen. Bestrijden ziektes en beschermen kostbare natuur en cultuur.

Dit zou niet mogelijk zijn zonder de steun uit de samenleving. Miljoenen mensen, maar ook bedrijven, vermogensfondsen, overheid en goededoelenloterijen dragen jaarlijks samen meer dan 5 miljard euro bij aan uiteenlopende maatschappelijke doelen. Bijna de helft van de Nederlanders doet wel eens vrijwilligerswerk. Het is goed te beseffen dat de maatschappelijke waarde hiervan vele malen groter is dan in geld uit te drukken valt. Voor de betrokken Nederlanders én voor de samenleving als geheel.

Elke dag weer bieden goede doelen hulp en oplossingen en zijn aanjagers van veranderingen. Zij hebben bovendien innovatieve kracht, signaleren problemen en agenderen dit bij overheid, politiek en de samenleving. En bovenal versterken zij het samenbindend vermogen in de samenleving.

Hoe dit werkt zetten wij uiteen in deze uitgave. We laten zien dat goede doelen met het werk dat zij doen, naast overheid en markt, een onmisbaar fundament vormen voor

onze democratische samenleving. We illustreren dit aan de hand van verschillende voorbeelden en door uitspraken van diverse opinieleiders. Bedenk eens hoe onze samenleving en de wereld er uit zouden zien zonder het werk van goede doelen. “Dan zou Nederland knarsend en piepend tot stilstand komen”, is één van deze uitspraken.

Het is een groot gezamenlijk belang dat goede doelen de ruimte hebben om hun werk te kunnen blijven doen. We ervaren helaas dat deze ruimte niet vanzelfsprekend is. De overheid neemt steeds vaker maatregelen die, bedoeld of onbedoeld, de ruimte om te geven en steun te vragen inperken. Daarom vragen wij heel expliciet: geef ons die ruimte. Graag zetten wij het gesprek met overheid en politiek daarover voort en doen concrete voorstellen hoe in de voorbereiding van wet- en regelgeving, die onze sector raakt, de maatschappelijk impact van goede doelen meegewogen kan worden.

Wij zijn ons bewust van de grote verantwoordelijkheid die het werk van goede doelen met zich meebrengt en hoe essentieel het vertrouwen van de samenleving is. In dialoog met elkaar kunnen overheid en sector, ieder vanuit de eigen rol, gezamenlijk werken aan de kwaliteit van onze samenleving en kunnen duizenden fraaie bloemen blijven bloeien in het land van goddoen.

Margreet Plug

directeur – bestuurder Goede Doelen Nederland
maart 2024

INHOUD

Burgerinitiatieven: opstaan voor een betere wereld

Civil society: pijler onder een democratische samenleving

Wat vindt

Kees Zevenbergen Marianne de Visser

Herman Tjeenk Willink Karla Peijs

René Bekkers Jerzy Soetekouw

De praktijk

KNRM

Het Cultuurfonds

St. Bevordering Huisdierenwelzijn

Rode Kruis

Leger des Heils

Wat vindt

Jerzy Soetekouw

Rien van Gendt

De praktijk

Nierstichting

Esther Vergeer Foundation

St. Vrienden van het Sophia

Unicef

Wereld Natuur Fonds

Wat vindt

Marianne de Visser

Willibrord van Beek

Rien van Gendt

Wat vindt

Michael Rutgers

Marianne de Visser

Rien van Gendt

De praktijk

Ouderenfonds

Humanitas

Wat vindt

Jerzy Soetekouw

Lucas Meijs

Alexander Rinnooy Kan

Wat vindt

WRR-rapport

Lucas Meijs

Kees Zevenbergen

Karen van Oudenhoven

Karla Peijs

OVER GOEDE DOELEN

Deze uitgave maakt duidelijk welke functies goede doelen in de samenleving vervullen en de waarde daarvan voor onze pluriforme democratie. Goede doelen ontstaan doordat burgers zich zorgen maken over het welzijn van mens, dier, natuur en cultuur en zich daarvoor in willen zetten. Wat is de gezamenlijke kracht van goede doelen in onze samenleving? En welke waarde creëren goede doelen voor en met de samenleving?

OVER GOEDE DOELEN

BURGERINITIATIEVEN: OPSTAAN VOOR EEN BETERE WERELD

Antoine de Saint-Exupéry, Jac. P. Thijsse en Henry Dunant hebben met elkaar gemeen dat ze aan de wieg staan van een goed doel.

Antoine de Saint-Exupéry schreef in 1939 het boek 'Terre des Hommes', waarin hij 'de mensen der aarde' opriep hun verantwoordelijkheid te nemen en solidair te zijn. "Er is één wereld en daar zijn we allemaal verantwoordelijk voor." Dit gedachtegoed sprak de Fransman Edmond Kaiser zo aan dat hij een kinderplichtorganisatie oprichtte, Terre des Hommes.

Jac. P. Thijsse organiseerde in 1905 een breed verzet tegen plannen van de gemeente Amsterdam om een vuilstortte te beginnen in het Naardermeer. Het Naardermeer werd aangekocht als eerste natuurmonument in Nederland en markeert het begin van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten.

Jean Henry Dunant, een Zwitserse zakenman, reisde in 1859 naar het Italiaanse plaatsje Solferino om daar een boek dat hij net geschreven had, aan Napoleon III te overhandigen. Onderweg komt hij langs een slagveld waar tienduizenden soldaten liggen te kermen van de pijn. Hij breekt zijn reis af en gaat helpen. Hij mobiliseert de lokale bevolking. Iedereen helpt iedereen. Het maakt niet uit of je vriend bent of vijand. "Tutti fratelli", zegt Dunant steeds. "Wij zijn allen broeders." Na zijn ervaringen in Solferino groeit er bij hem een plan. Als er nu eens een organisatie zou zijn die bij oorlogen en rampen hulp zou kunnen bieden? Een permanente organisatie van vrijwilligers die voortdurend voorbereid is op de hulpverlening in tijden van rampspoed. Zo is het Internationale Rode Kruis geboren.

Goede doelen ontstaan in de regel omdat iemand het initiatief neemt om zich ergens voor in te zetten. Mensen die het ideaal en de inspiratie delen, sluiten

zich aan. Zo ontstaat een beweging van betrokken burgers die zich -vrijwillig- inzetten voor een maatschappelijk belang. Sommige bewegingen verdwijnen als 'het doel bereikt is'. Een ander deel blijft bestaan als een (informeel) netwerk van betrokken burgers (denk aan Farmers Defence Force). Of groeit uit tot professionele, geformaliseerde organisaties, zoals Terre des Hommes, het Rode Kruis en Natuurmonumenten.

"Nederland zou knarsend en piepend tot stilstand komen als goede doelen ermee stoppen. De natuurbescherming, dierenopvang, daklozenopvang, schuldhulpverlening, onderzoek naar ziekten, noem maar op. Dat alles komt nagenoeg stil te vallen."

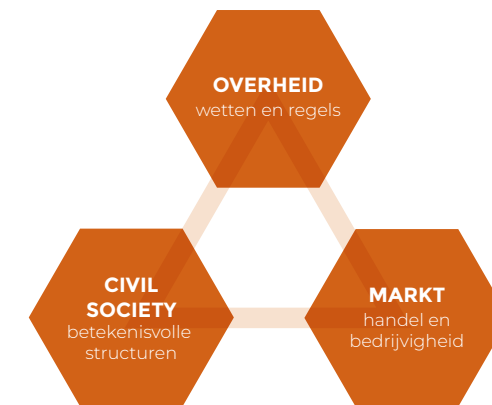
Kees Zevenbergen

adviseur, voormalig directeur Cordaid, bestuurslid Nationaal Rampenfonds (Giro777) en Achmea Foundation

CIVIL SOCIETY: PIJLER ONDER EEN DEMOCRATISCHE SAMENLEVING

Goede doelen zijn organisaties die een beroep doen op de steun van de samenleving om de verkregen steun (geld, tijd en goederen) vervolgens te besteden aan, of aan te wenden voor, het algemeen nuttige doel. Goede doelen zijn onderdeel van de civil society; dat is het geheel van particuliere initiatieven, die al dan niet georganiseerd zijn in maatschappelijke organisaties. Zij vertegenwoordigen uiteenlopende groepen, meningen en belangen. Ze bieden een manier voor burgers om hun betrokkenheid vorm te geven en om bij te dragen aan de kwaliteit van onze samenleving.

De civil society speelt een onmisbare rol in de Nederlandse samenleving. Ze verbindt miljoenen burgers rond gedeelde idealen en lost problemen op die de overheid of markt niet kunnen oplossen. Deze civil society is de derde kracht naast overheid en markt.

► Civil society, overheid en markt maken samen de samenleving.

Deze derde macht zorgt voor evenwicht én tegenwicht:

- De civil society vertegenwoordigt een grote verscheidenheid aan mensen en gemeenschappen, die onafhankelijk opereren om grote en kleine maatschappelijke vraagstukken aan te pakken die de overheid en markt (nog) niet kunnen of willen oppakken.
- De civil society geeft tegenwicht aan de markt en overheid als er beslissingen worden genomen met mogelijk negatieve gevolgen voor de samen-

leving. "De civil society functioneert als een 'veilige haven' voor gemeenschappen die zich niet gehoord of zelfs bedreigd voelen door markt en overheid." Lucas Meijs (hoogleraar strategische filantropie en vrijwilligerswerk Rotterdam School of Management, Erasmus Universiteit)

De drie krachten zijn samen verantwoordelijk voor het goed functioneren van onze pluriforme democratische samenleving.

"Een gezonde democratie kan niet bestaan zonder actief burgerschap".

Herman Tjeenk Willink

voormalig voorzitter Eerste Kamer, oud-vicepresident van de Raad van State in De Correspondent n.a.v. zijn boek Het tij tegen.

OVER DE VERHOUDING TUSSEN DE OVERHEID EN GOEDE DOELEN

“De waarde van goede doelen ligt in de betekenis die mensen eraan geven en in de betekenis die de overheid er aan toekent. Het is een goede zaak dat de discussie over de waarde van de filantropie wordt gevoerd.”

René Bekkers

hoogleraar Filantropie aan de VU Amsterdam, directeur van het Centrum voor Filantropische Studies aan de VU en betrokken bij het onderzoek Geven in Nederland

“Overheid en goede doelen hebben andere verantwoordelijkheden en zitten soms te dicht tegen elkaar aan. Heb oog voor de complementaire functies en indien er sprake is van substitutie, zorg dan dat het slechts tijdelijk is. Houd je onafhankelijke unieke positie.”

Marianne de Visser

voormalig WRR-raadslid, co-auteur Filantropie op de grens van overheid en markt WRR (2018)

“De overheid kan niet alles regelen en oplossen, we kunnen als maatschappelijk middenveld veel doen. De overheid zou goede doelen daarom moeten koesteren, ze niet voor lief nemen of beperken.”

Karla Peijs

voorzitter Watersnoodmuseum en Dorpshuis Harmelen, voormalig CDA-minister en commissaris van de koning

“We kunnen als goededoelensector helpen een samenlevingsvisie te ontwikkelen, hoe gaan we met elkaar om, hoe zorgen we voor bestaanszekerheid, nu de verzorgingsstaat sterk versoberd is. Betrek ons actief bij beleid, we hebben wat te bieden.”

Jerzy Soetekouw

directeur Vereniging Humanitas

De impact van goede doelen is groot, zowel lokaal, regionaal, nationaal als internationaal. Ons land en grote delen van de wereld zouden er heel anders uitzien zonder de inzet en steun van burgers en goede doelen.

“Goede doelen en filantropie zijn belangrijk geweest voor tal van verworvenheden van onze samenleving. Zonder hen was de VU er niet geweest, waren veel musea er niet geweest en waren mensenrechten niet geformuleerd.”

René Bekkers

hoogleraar Filantropie aan de VU Amsterdam, directeur van het Centrum voor Filantropische Studies aan de VU en betrokken bij het onderzoek Geven in Nederland

DE WAARDE VAN GOEDE DOELEN

Goede doelen kenmerken zich door de combinatie van twee dimensies: ze maken de samenleving beter én ze vormen de samenleving. In het schema op de volgende pagina staan die twee dimensies ieder uitgesplitst naar drie functies. Elke functie wordt daarna afzonderlijk behandeld en geïllustreerd aan de hand van resultaten die goede doelen hebben bereikt.

DE ZES FUNCTIES VAN GOEDE DOELEN

Goede doelen zijn van grote waarde, ze dragen bij aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. Burgers en gemeenschappen zetten zich actief in en vormen het cement van de samenleving. Ze vertegenwoordigen verschillende groepen, meningen en belangen. Naast markt en overheid vormen maatschappelijke initiatieven een onmisbare derde kracht en zijn daarmee van essentieel belang voor een gezonde, pluriforme democratie.

Dit model is samengesteld op basis van diverse rapporten en onderzoeken, met name het WRR-rapport 'Filantropie tussen overheid en markt' (2018) en de SBF-verkenning 'De maatschappelijke waarde van meedenken, meedoen en geven' (2020). Daarnaast is input gebruikt uit gesprekken met verschillende mensen in en rond de sector.

HELPEN EN OPLOSSEN

Een belangrijke rol die goede doelen vervullen is, kortweg, helpen. Goede doelen bieden hulp en ondersteuning op zowel kleine als grote schaal. Zoals de ondersteuning aan de kwetsbaren in onze samenleving, rond onderwerpen als eenzaamheid, armoede, kinderen met een beperking of ziekte en dieren in nood. Hulp door goede doelen varieert van directe noodhulp bij rampen, oorlogen en andere crisissituaties tot hulp bij het realiseren van structurele verbeteringen. In Nederland en (ver) daarbuiten. Ze spelen ook een onmisbare rol in het beschermen en behouden van wat ons dierbaar is, zoals natuur en cultuur. Door hun langdurige inzet zijn ze in staat duurzame verbeteringen te realiseren. Omdat uitdagingen van deze tijd complex zijn, heb je vaak een lange adem nodig. Verbeteringen en oplossingen komen in kleine stapjes, maar doordat goede doelen volhardend zijn, dragen ze bij aan duurzame verbeteringen.

KNRM redt jaarlijks 4000 mensen op zee of het ruime binnenwater

DE PRAKTIJK

KNRM - KNRM REDT JAARLIJKS 4000 MENSEN OP ZEE OF HET RUIME BINNENWATER

Zodra de Kustwacht hulp inroept, laten de KNRM-vrijwilligers hun betaalde werk of privé-activiteiten vallen om in actie te komen. De KNRM is trots op haar 1400 onbetaalde vrijwilligers die 24/7 paraat staan om mensen in nood te helpen op zee en het ruime binnenwater. Jaarlijks varen ze 2500 keer uit vanuit 45 reddingstations en bieden hulp aan 4000 mensen. De professioneel opgeleide en getrainde vrijwilligers zijn de helden die dit mogelijk maken. Vrijwilligers zeggen: "Mensen helpen, dat doe ik graag. Als de pieper gaat, laat ik alles los. En mensen die geholpen worden, hebben zoveel waardering. Op verjaardagen is het ook iets wat je zegt: ik zit bij de KNRM, dat is écht heel gaaf!"

HET CULTUURFONDS – TALENT BLIJFT BEHOUDEN DOOR STEUN VOOR POPPEDIA

Door de financiële steun van het Cultuurfonds van 2 miljoen euro zijn vele poppodia beschermd tegen inkrimping en bezuiniging. Hierdoor hebben 450

muziktalenten een podium gekregen om zich professioneel te kunnen ontwikkelen, is het programma-aanbod verrijkt met nieuwe en experimentele popgenres en heeft nieuw publiek haar weg naar de poppodia gevonden. Zo kunnen we blijven genieten van een grote diversiteit in het aanbod op de poppodia en van nieuwe talenten.

ST. BEVORDERING HUIDDIERENWELZIJN – 24/7 ACUTE MEDISCHE STEUN VOOR HUIDDIEREN

De stichting geeft steun aan acuut gewonde of ernstig zieke huisdieren van eigenaren die door omstandigheden geen of onvoldoende geld hebben om hun huisdier te laten behandelen. Deze mensen leven onder het bestaansminimum en zijn veelal aangewezen op de voedselbank of staan onder bewind. De stichting is 24/7 bereikbaar voor dierenartsen via een spoedlijn. Ze bespreekt de acute situatie van het huisdier en het behandeltraject. De stichting doet de afgesproken bijdrage rechtstreeks aan de kliniek zodat de behandeling snel kan worden ingezet. Ook geeft de stichting voorlichting aan

organisaties en gemeenten over armoede en het houden van huisdieren. In 2022 zijn 250 minima huisdieren met financiële steun behandeld. In 2023 is sprake van een stijging van 40% van het aantal aanvragen.

RODE KRUIS – TIJDELIJKE ÉN STRUCTURELE VOEDSELHULPVERLENING

Waar het kan streven goede doelen naast directe hulp ook naar structurele oplossingen. Een mooi voorbeeld hiervan is het Rode Kruis. Zij ziet de vraag om voedselhulp in Nederland toenemen. Steeds meer mensen houden niet genoeg geld over om voldoende en gevarieerd voedsel te kopen. Daarom heeft het Rode Kruis de voedselhulpverlening in Nederland uitgebreid met ontbijttassen en boodschappenkaarten. De ontbijttassen hebben een waarde van 10 euro en gaan naar gezinnen waarvan de kinderen vaak met een lege maag naar school gaan. Met de boodschappenkaart kunnen de mensen zelf kiezen welk eten zij kopen. Naast deze directe hulp (met vele partners) zet het Rode Kruis zich in voor structurele oplossingen, zodat voedselnoodhulp uiteindelijk niet meer nodig is.

LEGER DES HEILS – WARME KAMERS VOOR MENSEN DIE IN DE KOU ZITTEN

In de winter van 2022 stonden mensen letterlijk in de kou door de hoge energierekeningen en stijgende inflatie. Doordat het Leger des Heils Warme Kamers creëerde, werd er een mogelijkheid gerealiseerd om de warmte, aanspraak én gezelligheid op te zoeken. Het Leger des Heils deed dit door de openingstijden van ruim honderd buurt-huiskamers te verruimen en riep andere organisaties op om dit ook te doen. Bibliotheken, scholen, kerken en nog meer organisaties stelden hun deuren open. En zo waren er in totaal 1400 Warme Kamers. Een effectieve reactie van het Leger des Heils op een noodsituatie. Snelle hulpverlening is cruciaal in zulke gevallen.

Tonia is dagelijks te vinden in de buurt-huiskamer van het Soesterkwartier in Amersfoort, die tegenwoordig ook dienst doet als Warme Kamer. De goedlachse 64-jarige vrouw komt er voor de gezelligheid en het contact met mensen. "Door hier te komen, zorg ik ervoor dat ik niet eenzaam word."

Leger des Heils – Warme Kamers voor mensen die in de kou zitten

WAT VINDT

In de voorbeelden herkennen we de breedte van het 'helpen-en-oplossen-werk' van goede doelen. Veel goede doelen zijn bekend om het bieden van directe hulp en noodhulp. Ook zetten veel goede doelen zich in om te behouden wat ons dierbaar is, denk aan natuur en cultuur.

“

“We zijn met vereniging Humanitas een veilige haven voor mensen die geen vertrouwen meer hebben in de overheid of andere instanties. Een vangnet voor mensen die tussen wal en schip vallen. Wij en met ons vele andere welzijnsorganisaties hebben echt veel te bieden, zeker bij een moeilijk te bereiken groep in de samenleving.”

Jerzy Soetekouw

directeur Vereniging Humanitas

“

“We hebben het vaak over vernieuwing, groei en verbetering, maar het is ook heel waardevol om te behouden wat er al is. Dat moet dan natuurlijk wel ‘in tune’ zijn met een veranderende omgeving; wát je wilt behouden kan in de loop van de tijd veranderen.”

Rien van Gendt

adviseur filantropie en auteur Filantropie terug naar de Tekentafel

Het Rode Kruis heeft de voedselhulpverlening in Nederland uitgebreid met ontbijttassen en boodschappenkaarten

INNOVEREN EN VERANDEREN

Goede doelen hebben vaak een aanjagende rol op het gebied van innovatie. Ze dragen bij aan vernieuwing, verandering en vooruitgang in onze samenleving. Ze ontwikkelen vernieuwende interventies, durven problemen aan te pakken waar nog geen pasklare oplossing voor is en kunnen makkelijker experimenteren en risico's nemen dan de overheid of markt. Zo worden innovatieve, impactvolle oplossingen ontwikkeld voor maatschappelijke vraagstukken, vaak wel in samenwerking met het bedrijfsleven en de overheid. Met hun projecten stimuleren goede doelen systeemveranderingen, veelal door kleinschalige modellen uit te proberen en die vervolgens schaalbaar te maken.

De Nierstichting ontwikkelde een draagbare kunstnier

DE PRAKTIJK

NIERSTICHTING – DRAAGBARE KUNSTNIER IS INNOVATIEF VAN IDEE TOT REALISATIE

Drie keer per week naar het ziekenhuis moeten om je bloed te spoelen, beperkt de vrijheid van nierpatiënten aanzienlijk. De Nierstichting nam het initiatief om een draagbare kunstnier te ontwikkelen, omdat de markt hier niet in voorzag. De draagbare kunstnier maakt thuisdialyse mogelijk, waardoor nierpatiënten niet langer hun leven hoeven af te stemmen op de dialysebehandeling in het ziekenhuis. Nierpatiënten zijn zelf ook actief betrokken bij het ontwikkelingsproces om ervoor te zorgen dat de draagbare kunstnier aan hun behoeften voldoet.

De Nierstichting bundelde krachten met patiënten, zorgverleners, zorgverzekeraars en medtech-bedrijven. Na jaren van onderzoek, werd een draagbare dialysemachine ontwikkeld, die op de markt wordt gebracht via het speciaal daarvoor opgerichte bedrijf NextKidney.

Het gaat bij deze innovatie dus niet alleen om het ontwikkelen van een nieuwe aanpak, maar ook over de implementatie ervan. Voor de afronding van de klinische testen en toelating tot de markt zijn inmiddels meerdere investeerders gevonden. De Nierstichting stemt met de betrokken zorgverzekeraars af over de beschikbaarheid van het apparaat en de wijze van gebruik en vergoeding in Nederland.

“Als je kunt dialyseren waar en wanneer je wilt, maakt dat een groot verschil. Daar draag ik heel graag mijn steentje aan bij.”

De verwachting is dat NextKidney binnen enkele jaren de draagbare dialysemachine naar de patiënt brengt. Dit zal een enorme verandering in de zorg voor nierpatiënten teweeg brengen. Het betekent meer vrijheid, flexibiliteit en een hogere levenskwaliteit. Bovendien is thuisdialyse aanzienlijk goedko-

per dan dialyse in het ziekenhuis. Perry's dochter Jilke heeft een aangeboren nierziekte. “In mijn achterhoofd weet ik dat er een moment komt dat het slechter gaat met Jilke. En dat ze mogelijk moet dialyseren”, vertelt Perry. “Tegen die tijd hoop ik dat de draagbare kunstnier er voor haar is, waardoor ze haar vrijheid grotendeels behoudt. Dat gun ik alle nierpatiënten. Want als je kunt dialyseren waar en wanneer je wilt, maakt dat een groot verschil. Daar draag ik heel graag mijn steentje aan bij.”

INNOVATIE OP MENTAAL EN FYSIEK WELZIJN VOOR DE JEUGD

De volgende twee voorbeelden laten zien hoe met hulp van goede doelen nieuwe interventies ontstaan die problemen aanpakken waar nog geen oplossing voor is.

Op weg naar een wereld waarin kinderen met een beperking ‘gewoon’ kunnen sporten, ontwikkelde de **Esther Vergeer Foundation** speciale Sportpoli's in acht academische kinderzieken-

De Esther Vergeer Foundation heeft sportpoli's ontwikkeld voor kinderen met een beperking

Het Sophia Kinderziekenhuis ontwikkelt een app om de mentale gezondheid en veerkracht van jongeren te versterken

huizen. Kinderen krijgen een persoonlijk begeleidingstraject waarin gekeken wordt naar de sportwensen, -behoeften en mogelijkheden. Samen wordt een reguliere sportvereniging gevonden die bij het kind en de beperking past.

Een ander mooi voorbeeld van innovatie is de Grow It! app die ontwikkeld is door Erasmus MC Sophia Kinderziekenhuis en Erasmus Universiteit met steun van de **Stichting Vrienden van het Sophia**. Veel chronisch zieke jongeren hebben te maken met gevoelens van angst, somberheid, eenzaamheid en stress. Met deze app krijgen deze jongeren in de leeftijd van 12 tot 25 jaar via een game inzicht in hoe ze zich voelen. De app is ook ingezet in corona-tijd. Het helpt de mentale gezondheid en veerkracht van jongeren te versterken. Wat deze app verder bijzonder maakt, is dat de verzamelde gegevens van gebruikers, met hun toestemming, worden benut voor wetenschappelijk onderzoek over mentaal welzijn onder jongeren.

UNICEF - SCHOLEN VAN PLASTIC AFVAL; SYSTEEMVERANDERING IN IVOORKUST

In Ivoorkust is sprake van een groeiend afvalprobleem, met dagelijks meer dan 288.000 kilo plastic afval dat op stortplaatsen in arme gebieden belandt. Slechts een klein percentage van dit plastic wordt gerecycled, met name door jongeren en vrouwen, die daarmee te weinig verdienen. Unicef heeft ingegrepen door dit plastic afval om te zetten in bouwstenen voor schoolgebouwen. Met indrukwekkende resultaten: 15.000 kinderen kregen zo toegang tot onderwijs door de 299 nieuwe klaslokalen die zijn gebouwd van 3100 ton afval dat is gerecycled met de inzet van vrouwen die daarmee in hun dagelijks onderhoud konden voorzien. Een belangrijke systeemverandering voor dit land door de combinatie van oplossingen voor milieuvuiling, onderwijskansen en werkgelegenheid.

WERELD NATUUR FONDS – STOP ONTBOSSING, VERANDERING DOOR WETGEVING

Een samenwerkingsverband van zes natuurorganisaties (Greenpeace, Vogelbescherming, IUCN NL, Both ENDS, Tropenbos International, Wereld Natuur Fonds) heeft zich sterk gemaakt voor nieuwe wetgeving. Tot nu toe konden producten afkomstig uit recent ontboste gebieden nog gewoon worden verhandeld op de Europese markt. De oplossing? Een nieuwe Europese wet die producenten verplicht aan te tonen dat hun producten niet bijdragen aan vernietiging en aantasting van bossen. De wet zorgt ervoor dat wij in Europa geen producten meer kunnen kopen die bijdragen aan ontbossing. De campagne #Together4Forests is onder andere door 1,2 miljoen Europese burgers gesteund.

WAT VINDT

“

“Goede doelen laten zien dat het anders kan. Door hun autonomie kunnen ze het zich veroorloven om bij hardnekkige problemen nieuwe werkwijzen uit te proberen en daarbij niet afkerig te zijn van risico's.”

Marianne de Visser

voormalig WRR-raadslid, co-auteur Filantropie op de grens van overheid en markt (2018)

“

“De langjarige, substantiële én vrij besteedbare bijdrage vanuit vermogensfondsen en loterijen draagt niet alleen bij aan een stabiele basisfinanciering voor goede doelen,

maar helpt ook bij vernieuwende, unieke en soms risicovolle projecten. Bovendien werkt de loterijbijdrage als vliegwiel omdat andere financiers dan ook eerder durven instappen.”

Willibrord van Beek

voorzitter Goede Doelen Platform, voormalig VVD Tweede Kamerlid en commissaris van de koning

“

“Het doen van dat soort risicovolle investeringen als de draagbare kunstnier is een onderscheidend vermogen van goede doelen. De Nierstichting is incubator en kraamkamer.”

Rien van Gendt

adviseur filantropie en auteur Filantropie terug naar de Tekentafel

Unicef bouwt scholen met plastic afval

SIGNALEREN EN AGENDEREN

Het signaleren en agenderen van maatschappelijke kwesties is een belangrijke rol van goede doelen. Luisteren naar wat er leeft in de samenleving en een stem geven aan wat gehoord moet worden. Door misstanden aan te kaarten, zorgen te signaleren en groepen mensen een gezicht en stem te geven, worden overheid én bedrijven uitgedaagd om verantwoordelijkheid te nemen. Goede doelen komen op voor hetgeen onder druk staat zoals onze natuur, mensen die niet mee kunnen doen en het welzijn van dieren. Ze zetten issues op de agenda waar de politiek nog onvoldoende aandacht voor heeft.

Plofkip bestaat niet meer dankzij Wakker Dier

DE PRAKTIJK

WAKKER DIER – PLOFKIP BESTAAT NIET MEER DANKZIJ WAKKER DIER

Wakker Dier bracht het leed van plofkippen onder de aandacht van het publiek en stelde supermarkten publiekelijk verantwoordelijk. Ze creëerde urgentie rondom het probleem, hielp welwillende bedrijven met advies over verbeterstappen en ondersteunde deze 'goede' bedrijven bij het verspreiden van hun verhaal. Het leidde tot een cruciale verandering in de vleeskuikenindustrie en een verschuiving bij alle Nederlandse supermarkten naar het aanbieden van kip met minimaal één ster Beter Leven, het keurmerk van de Dierenbescherming.

HARTSTICHTING, KWF EN LONGFONDS - OP WEG NAAR EEN ROOKVRIJE GENERATIE!

Dankzij de Rookvrije Generatie is roken niet langer 'normaal'. KWF, de Hartstichting en het Longfonds zijn er met hun initiatief in geslaagd de noodzaak tot het beschermen van kinderen tegen de gezondheidsrisico's door roken te agenderen en zij

hebben de politiek, maatschappelijke partijen en bedrijven tot het treffen van maatregelen kunnen bewegen. Dit heeft niet alleen gezorgd voor een rookvrije omgeving op steeds meer plekken, maar ook voor een duidelijke normverandering in de samenleving. Het draagvlak voor de Rookvrije Generatie en de maatregelen die nodig zijn om dat te gaan realiseren zijn sterk gestegen. En met resultaat: Nederland is in 2023 zeker 2500 rookvrije sport- en speelomgevingen rijk (dat waren er twee in 2015) en tabak en aanverwante producten zijn steeds minder aantrekkelijk en toegankelijk. Als deel van het Nationaal Preventieakkoord is Nederland nu op weg om in 2035 een Rookvrije Generatie te realiseren: een generatie die tijdens het opgroeien volledig is beschermd tegen (mee) roken en de verleidingstactieken van de tabaksindustrie.

WOORD EN DAAD - STEM GEVEN AAN KINDEREN DIE UITGEBUIT WORDEN

Kinderuitbuiting is een groot probleem in veel landen. Zoals in Ethiopië. Woord en Daad doet er alles aan om het

hele systeem rond kinderoitbuiting te veranderen door het project Combat Modern Slavery. Allerlei (veelal lokale) partijen slaan de handen ineen om uitbuiting te voorkomen en om kinderen die slachtoffer zijn geweest van uitbuiting te helpen om een toekomst op te bouwen. Inmiddels zijn zo'n 6300 kwetsbare kinderen versterkt. Bijna 1200 slachtoffers van uitbuiting zijn gered en gereïntegreerd en 8500 families zijn versterkt. Maar Woord en Daad weet: voor duurzame systeemverandering moeten de oren en ogen van de overheid ook geopend worden. Daarom verzorgt zij trainingen aan (inmiddels 4500) mensen bij de overheid en geeft zo een stem aan de kinderen in Ethiopië die anders niet gehoord worden.

KANSFONDS – DAKLOZE MENSEN KRIJGEN EEN (MINDER STEREOTIEPE) GEZICHT

Nieuw onderzoek toont aan dat het stereotiepe beeld van een alleenstaande verwarde man van middelbare leeftijd met psychische en/of verslavingsproblematiek op een bankje in het park achterhaald is. Voor

het eerst in Nederland heeft Kansfonds in samenwerking met de Hogeschool Utrecht de ETHOS telling van dakloze mensen in Noordoost-Brabant uitgevoerd en hebben 55 gemeenten zich aangemeld voor de tweede ronde van de ETHOS telling. Kansfonds streeft naar beter beleid om dakloosheid te voorkomen en uit te bannen door inzicht te verschaffen in de omvang en aard van het probleem. En door de mens achter het probleem een gezicht te geven en dakloosheid op de agenda te zetten van de (lokale) politiek.

Kansfonds – Dakloze mensen krijgen een (minder stereotiepe) gezicht

WAT VINDT

“Goede doelen zijn een vertaler en woordvoerder van langdurige zorgen die burgers hebben over de kwaliteit van de samenleving. We hebben met de Rookvrije Generatie een beweging op gang gebracht van mensen en organisaties die samen op weg zijn om te zorgen dat jonge kinderen straks niet meer roken. Dat geeft aan iedereen ongehoofd veel voldoening. Niemand wil dat een kind gaat roken. Met dat breed gedragen verhaal gingen we op pad. Je hebt ook de overheid en de markt nodig. De overheid neemt z'n verantwoordelijkheid en draagt bij door wetgeving, rookvrije plekken, prijzen van sigaretten, het uiterlijk van de pakjes, etc. En stapje voor stapje haakt ook de markt aan: zo houden ABP en ABN AMRO op met beleggen in tabak. Met elkaar kunnen we zoveel bereiken!”

Michael Rutgers

voormalig directeur-bestuurder Longfonds, voorzitter Samenwerkende Gezondheidsfondsen en bestuurslid Alliantie Nederland Rookvrij

“Goede doelen zijn net als de vrije pers en onafhankelijke rechtspraak een belangrijk element in het systeem van checks and balances in onze democratie. Geefgedrag drukt opinies uit over behoeften en noden in de samenleving en goede doelen spelen met acties en campagnes ook een meer politieke rol als uitdager van the powers that be.”

Marianne de Visser

voormalig WRR-raadslid, co-auteur Filantropie op de grens van overheid en markt WRR (2018)

“Juist omdat goede doelen diep geworteld zijn in de samenleving, kunnen ze echt luisteren naar wat er leeft in de samenleving en signaleren en agenderen vanuit die praktijkkennis.”

Rien van Gendt

adviseur filantropie en auteur Filantropie terug naar de Tekentafel

ZINGEVING EN VOLDOENING

Goede doelen bieden mensen een bron van zingeving en voldoening in het leven. Ze zijn een instrument van hoop en geven individuen de kans om samen met anderen aan een ideaal te werken. Zeker in een tijd waarin traditionele ankers voor mensen meer en meer wegvallen. Mensen hebben in Nederland de vrijheid om zich in te zetten voor datgene wat hen na aan het hart ligt. Door het geven van tijd, geld of energie. Hoe dan ook: het is betekenisvol, zinvol, geeft een goed gevoel en is ook van waarde voor henzelf.

DE PRAKTIJK

OUDERENFONDS - VITALER OUD WORDEN MET OLDSTARS SPORT

Door OldStars Sport voldoen senioren vaker aan beweegrichtlijnen, hebben ze een zinvolle tijdsbesteding én een groter netwerk. Inmiddels zijn er meer dan 650 sportverenigingen aangesloten bij OldStars Sport en zijn er meer dan 13.000 deelnemers. Deze verenigingen bieden een laagdrempelig trainingsaanbod voor senioren van 65 jaar en ouder, met aangepaste spelvormen, veelzijdig bewegen en gezelligheid. Dankzij de bottom-up aanpak bij het opstarten van lokale initiatieven, zijn mensen uit de doelgroep meteen betrokken. Ze besluiten zelf op welke manier het aanbod wordt vormgegeven, op welke dag en tijdstip en hoe ze het sociale gedeelte invullen. Binnen OldStars teams zorgen mensen voor elkaar, helpen ze elkaar en spreken elkaar ook buiten de vereniging om. OldStars Sport wordt duurzaam geborgd doordat de doelgroep zelf ook het initiatief draaiende houdt.

HUMANITAS – EEN MAATJE VOOR IEDEREEN DIE EVEN WAT HULP NODIG HEEFT

Bij vrijwilligersorganisatie Humanitas helpen de vrijwilligers mensen om op eigen kracht iets aan hun situatie te veranderen. Dit doen ze door naast de deelnemers te staan met praktische hulp, tips, vriendschappelijk contact en een luisterend oor. Zo zijn ze echt maatjes waar de deelnemers wat aan hebben.

“*Het allermooiste is als je op een gegeven moment resultaat ziet en de ander weer beter in het leven komt te staan.*”

Zoals Tamara en Herman. Tamara zat alleen thuis, het was uit met haar ex en ze werd eenzaam. “Ik had echt iets nodig wat me daaruit zou trekken, al had ik dat zelf misschien nog niet helemaal door.”

“

“Het is zo fijn om mensen te helpen. Ik ervaar het als heel dankbaar werk.”

Het was Herman die Tamara uit haar isolement haalde. Als vrijwilliger bij Humanitas was hij een jaar lang haar maatje en wandelden ze veel samen. Tamara: “Herman is een man waar ik op kan bouwen, het is zo fijn om zo iemand in je leven te hebben!” Herman: “Het allermooiste is als je op een gegeven moment resultaat ziet en de ander weer beter in het leven komt te staan. Ik kon wel juichen toen ik zag dat het weer beter met haar ging en allerlei activiteiten ontplooiden. Het is zo fijn om mensen te helpen. Ik ervaar het als heel dankbaar werk.” En Tamara? Die is inmiddels zelf ook vrijwilliger bij Humanitas!

Humanitas – Een maatje voor iedereen die even wat hulp nodig heeft

WAT VINDT

“Humanitas brengt mensen met elkaar in contact die elkaar anders nooit zouden ontmoeten. Er ontstaan vriendschappen voor het leven en nieuwe werelden worden geopend. Ware inclusie begint bij het vermogen je te kunnen verplaatsen in de ander. Maar vrijwilliger ben je ook voor jezelf. Je wilt iets doen voor de ander, maar het mag jou ook wat opleveren. Een goed gevoel, een nieuwe ervaring of een mooie les.”

Jerzy Soetekouw

directeur Vereniging Humanitas

“Burgers geven vrijwillig hun tijd of geld én bepalen zelf waaraan ze willen geven. Dat we in Nederland de vrijheid hebben om ons in te kunnen zetten voor dat wat ons aan het hart gaat, is iets om bij stil te staan en te koesteren.”

Lucas Meijs

hoogleraar strategische filantropie en
vrijwilligerswerk Rotterdam School of Management,
Erasmus Universiteit

“Goede doelen brengen het mooiste in de samenleving naar boven. En dat is waar we in tijden van ingewikkeldheid zoals we die nu meemaken, dubbel naar verlangen. Er zit een enorme positieve kracht in de samenleving.” Het geven aan goede doelen wordt aangemoedigd door onder meer de giftenaftrek. “De giftenaftrek bevordert de particuliere betrokkenheid bij goede doelen. Individuele burgers kunnen zelf mede bepalen welke maatschappelijke activiteiten indirect met belastingmiddelen gestimuleerd worden.”

Alexander Rinnooy Kan

voormalig senator D66 en voorzitter van de Raad van Toezicht van het Cultuurfonds
en voorzitter van de Adviescommissie Beter Geven over de giftenaftrek

SOCIALE COHESIE

Goede doelen dragen bij aan verbinding in de samenleving. Ze fungeren als schakels tussen individuen, groepen en gemeenschappen en bieden kansen voor betrokkenheid en saamhorigheid. Burgers worden aangemoedigd en in staat gesteld om actief deel te nemen aan de samenleving. Of het nu gaat om lokale initiatieven die buurtbewoners samenbrengen of (inter)nationale organisaties die grotere vraagstukken aanpakken, goede doelen inspireren mensen om zich samen in te zetten voor een gemeenschappelijk doel.

Oranje Fonds - Omkijken naar elkaar door de Burendag

DE PRAKTIJK

HARTSTICHTING – BURGERHULPVERLENERS IN DE EIGEN BUURT

Nederland wordt één zesminutenzone: als in Nederland iemand ergens op straat of thuis een hartstilstand krijgt dan kan er door de inzet van het oproepsysteem (HartslagNu) binnen zes minuten een AED en een burgerhulpverlener ter plaatse zijn om de reanimatie te starten. Zo worden jaarlijks duizenden levens gered.

“Ik ben ontzettend dankbaar dat voor mij de hulp op tijd kwam.”

Bijzonder is dat het systeem volledig draait op de onbaatzuchtige inzet van honderdduizenden vrijwilligers (burgerhulpverleners én AED-eigenaren) die helpen om levens te redden in hun buurt. Paulien: “De hulpverleners in de buurt waren er snel, dankzij het

oproepsysteem voor burgerhulpverleners. Eerst Antoine, mijn buurman, vlak daarna kwam een tweede en derde burgerhulpverlener met een AED. Met een schok van de AED wisten ze mijn hartslag weer op gang te krijgen. Ik ben ontzettend dankbaar dat voor mij de hulp op tijd kwam.”

ORANJE FONDS - OMKIJKEN NAAR ELKAAR DOOR BURENDAG

Meedoen in de samenleving begint in je eigen buurt. Daarom organiseert het Oranje Fonds met Douwe Egberts jaarlijks Burendag. Verspreid over heel Nederland weten burens elkaar te vinden en vinden er duizenden burendagen plaats. Burendag is een dag waarop de buurt gezellig samenkomt en waarbij veel mensen iets goeds doen voor elkaar en de buurt. Vorig jaar deden er 550.000 buurtbewoners mee aan Burendag. Twee derde van de deelnemers heeft hierdoor meer contact met buurtbewoners en 40 procent van de deelnemers is meer bereid om burens te helpen.

STICHTING HET GEHANDICAPTE KIND – LAAT IEDER KIND, OOK MET EEN HANDICAP, MEEDOEN IN DE MAATSCHAPPIJ!

Kinderen met een beperking gaan vaak naar een speciale school ver van huis. Of ze gaan helemaal niet naar school. Daardoor ontmoeten ze nauwelijks andere kinderen. Samen naar School, een initiatief van Stichting het Gehandicapte Kind, laat zien dat dit anders kan. Een Samen naar School klas biedt kinderen met complexe ondersteuningsbehoeften de kans om zich op een reguliere basisschool te ontwikkelen. In een apart klaslokaal krijgen kinderen met een handicap alle zorg en ondersteuning die ze nodig hebben. Waar het kan, sluiten ze aan bij de reguliere klassen. Inmiddels zijn er vijftig Samen naar School klassen en kunnen 10.000 kinderen, met en zonder handicap, samen leren en opgroeien.

Stichting het Gehandicapte Kind – Laat ieder kind, ook met een handicap, meedoen in de maatschappij!

WAT VINDT

“

“Filantropie functioneert als cement van sociale relaties. Het heeft niet alleen maar een positief effect op het welbevinden van mensen die geven (het zogenaamde warm glow-effect), maar versterkt ook de banden tussen mensen en gemeenschappen.”

WRR-rapport

Filantropie op de grens van overheid en markt (2018)

“

“Goede doelen en gemeenschappen dragen bij aan zowel bonding, verbinding binnen groepen mensen, als bridging: contact, begrip en waardering tussen gemeenschappen.”

Lucas Meijs

hoogleraar strategische filantropie en vrijwilligerswerk
Rotterdam School of Management, Erasmus
Universiteit

“

“Goede doelen zijn instrumenten van hoop voor mensen. In een wereld die steeds complexer wordt, met diverse crises, zorgen zij voor betrokkenheid en verbinding.”

Kees Zevenbergen

adviseur, voormalig directeur Cordaid, bestuurslid
Nationaal Rampenfonds (Giro777) en Achmea
Foundation

“

“De inzet voor goede doelen (als donateur of vrijwilliger) functioneert als smeerolie voor de samenleving en het vertrouwen van mensen wordt groter als zij zich inzetten voor goede doelen.”

Karen van Oudenhoven

directeur Sociaal en Cultureel Planbureau en
bijzonder hoogleraar Maatschappelijke Veerkracht
aan de VU Amsterdam

“

“Goede doelen verbinden veel verschillende mensen. Ik zie dat bijvoorbeeld bij Alzheimer Nederland, met de Alzheimer Cafés en andere lokale activiteiten waar vrijwilligers zich voor inzetten. En ook bij ons lokale dorpshuis in Harmelen. Een enorme variatie aan mensen loopt hier binnen. Jongeren, ondernemers, senioren, mensen met een beperking. Voor een praatje, creatief werk, techniek, de tuin, koken. Mensen gaan anders weg dan ze kwamen. Het maakt echt veel los.”

Karla Peijs

voorzitter Watersnoodmuseum en dorpshuis
Harmelen, voormalig CDA-minister en commissaris
van de koning

VEERKRACHT

Hoe gaan we om met moeilijke situaties, stress en tegenslag? Dan draait het om de veerkracht van de mens en de samenleving. Veerkracht gaat over het adaptieve vermogen en de zelfredzaamheid van mensen. Een veerkrachtige samenleving heeft een diversiteit aan oplossingen en het vermogen om grote schokken te weerstaan. Goede doelen dragen hieraan bij. Ze versterken tegelijk de betrokkenheid van mensen, stimuleren zelfredzaamheid en moedigen actief burgerschap aan. Zodat mensen zich onderdeel voelen van de samenleving. Er ontstaan netwerken en gemeenschappen, waarin mensen anderen die in een kwetsbare situatie verkeren, helpen. En zelf ook leren om beter met moeilijke situaties en veranderingen om te gaan. Hoe veerkrachtiger burgers zijn, hoe veerkrachtiger de maatschappij.

VluchtelingenWerk – RefugeeHelp vergroot de veerkracht en integratie van Oekraïense vluchtelingen

DE PRAKTIJK

VLUCHTELINGENWERK – REFUGEEHELP VERGROOT DE VEERKRACHT EN INTEGRATIE VAN OEKRAÏENSE VLUCHTELINGEN

Toen de oorlog in Oekraïne begon, werd het snelle reactievermogen en de inzet van goede doelen en vrijwilligers op de proef gesteld. VluchtelingenWerk zette in twee weken het online platform RefugeeHelp op om Oekraïense vluchtelingen snel van de juiste informatie te kunnen voorzien. Een jaar later is het uitgebreid met informatie in elf talen, geschikt voor alle vluchtelingen in Nederland. Doordat belangrijke informatie nu in hun eigen taal toegankelijk is, wordt het eigenaarschap van vluchtelingen op het eigen proces van integratie vergroot. En het bereik is groot, want inmiddels wordt de website gemiddeld 12.000 keer per week bezocht door in totaal al 551.000 mensen.

IMC WEEKENDSCHOOL - JONGE- REN KRIJGEN DE KANS OM HUN TALENTEN TE ONTWIKKELEN EN MEE TE DOEN IN DE SAMENLEVING

IMC Weekendschool biedt al 25 jaar buitenschools onderwijs aan jongeren uit de armste wijken van Nederland. Ze organiseert wekelijkse lessen, gegeven door professionals uit talloze vakgebieden. Deze experts delen hun passie en kennis met de jongeren, inspireren hen en laten hen kennismaken met diverse beroepsmogelijkheden. Hierdoor krijgen de leerlingen inzicht in hun eigen talenten en interesses, met aantoonbare effecten op hun motivatie en zelfvertrouwen. Door haar onderwijs draagt de weekendschool bij aan een samenleving waarin talent en diversiteit worden gewaardeerd en waarin jongeren de kans krijgen om hun dromen na te jagen.

IMC Weekendschool - Jongeren krijgen de kans om hun talenten te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving

WAT VINDT

“

“Geven impliceert een bepaalde wederkerigheid en draagt daarmee bij aan maatschappelijke verbinding en ‘goed samen leven’. Deze sociale functie van filantropie versterkt het soort van zorgzame en betrokken samenleving waarin we willen leven.”

WRR-rapport

Filantropie op de grens van overheid en markt (2018)

“

“Filantropie is een maatschappelijke kracht die mensen samenbindt en de samenleving sterker maakt, veerkrachtiger. De filantropie herinnert ons aan wat we met elkaar gemeen

hebben, onze gezamenlijke toekomst op deze aarde. Filantropie is de belofte van een betere toekomst.”

René Bekkers

hoogleraar Filantropie aan de VU Amsterdam

“

“Een gezonde en stevige civil society, en dus een gezonde filantropie, is essentieel voor een veerkrachtige samenleving omdat het een plaats biedt aan andere oplossingen, aan andere gemeenschappen, aan de zwakke stemmen en partijen; kortom aan de diversiteit van oplossingen die nodig is om onverwachte tegenslagen aan te kunnen.”

Lucas Meijs

hoogleraar strategische filantropie en vrijwilligerswerk Rotterdam School of Management, Erasmus Universiteit

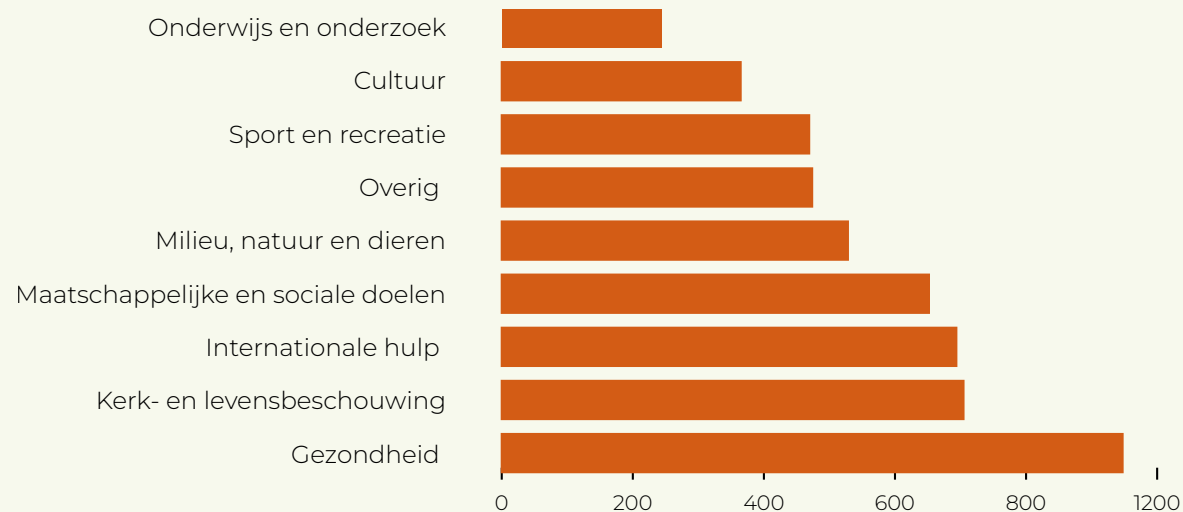
Jongeren maken kennis met diverse beroepsmogelijkheden zoals hier bij een bezoek aan de Tweede Kamer

Over de omvang van de sector in cijfers wordt veel geschreven, vanzelfsprekend door de goede doelen zelf in hun jaarverslagen en daarnaast zijn er onder meer de publicaties die hiernaast beschreven staan.

De belangrijkste kengetallen zetten we op een rij. Uit onderzoek van Geven in Nederland (VU) blijkt:

- We gaven in 2020 in totaal 5,6 miljard euro aan goede doelen in de vorm van geld, tijd en goederen.
- In de grafiek wordt weergegeven hoe dit bedrag is verdeeld over de verschillende aandachtsgebieden.
- 44% van de volwassen Nederlandse bevolking doet vrijwilligerswerk voor maatschappelijke organisaties.

Er zijn ongeveer 700 goede doelen die een Erkenning hebben van de onafhankelijke toezichthouder CBF (zie ook [bijlage 2](#)). Deze erkende goede doelen ontvingen in 2021 samen rond de 4,6 miljard euro aan steun (gebaseerd op de jaarverslagen van 2021).

Van de erkende goede doelen zijn er 250 lid van de Branchevereniging Goede Doelen Nederland. Zij ontvingen in 2022 meer dan 3,5 miljard aan geefgeld.

De goedbedoelensector is een zelfregulerende sector.

Zelfregulering betekent dat goede doelen bovenop de geldende wet- en regelgeving van overheidswege en de ANBI-eisen zich ook houden aan kwaliteitseisen. Sinds 1 januari 2016 is er binnen de sector één norm voor kwaliteit, verantwoording en toezicht: de Erkenningsregeling. De Erkenning is toegankelijk voor alle fondsenwervende goede doelen. Met een Erkenning laten goede doelen die een beroep doen op de steun van het publiek zien dat zij de zaken op orde hebben, aan alle kwaliteitseisen voldoen en transparant zijn over de bestedingen en over de bereikte resultaten. In de Erkenning is ook opgenomen dat goede doelen zich moeten houden aan de Regeling beloning directeuren van goede doelen en aan bepaalde richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Inmiddels zijn circa 700 goede doelen erkend waarmee zo'n 4,6 miljard euro van het geefgeld onder actief toezicht staat van toezichthouder CBF.

Onafhankelijk extern toezicht.

Het CBF is de onafhankelijke externe toezichthouder van erkende goede doelen en controleert regelmatig of de normen van de Erkenningsregeling worden nageleefd. De normen worden vastgesteld door een externe onafhankelijke Commissie Normstelling. Ieder Erkend goed doel krijgt naast het keurmerk 'CBF-Erkend Goed Doel' ook een Erkenningspaspoort waarmee de samenleving in één oogopslag inzicht krijgt in onder andere missie, doelstelling, inkomsten en bestedingen van het goede doel. Zo bouwen we aan samenlevingsvertrouwen en zorgen we ervoor dat mensen met een gerust hart kunnen geven.

Interne Toezichthouders.

Stichting Intern Toezicht Goede Doelen (ITGD) is het centrum van en voor interne toezichthouders in de goedbedoelensector en zet zich in voor de professionalisering van het interne toezicht bij goede doelen. Dit doet ITGD door kennisuitwisseling en het bieden van een netwerkfunctie. Meer dan 70 goede doelen hebben zich bij de stichting aangesloten.

MEER LEZEN?

Feiten & Cijfers - Goede doelen 2022

Goede Doelen Nederland

Feiten & Cijfers 2022 geeft een gedetailleerd overzicht van inkomstenbronnen, bestedingen en betrokkenheid bij Nederlandse goede doelen in 2022.

Geven in Nederland

Vrije Universiteit (René Bekkers, Barbara Gouwenberg, Stephanie Koolen-Maas, Theo Schuyt)

Sinds 1995 wordt het geefgedrag van huishoudens, individuen, fondsen, bedrijven en goede-doelenloterijen elke twee jaar in kaart gebracht en samengevoegd tot een macro-economisch overzicht. Het boek is gratis te lezen via www.filantropischestudies.nl

State of the sector

CBF, toezichthouder op goeddoen

De Goede Doelen Index en het onderliggende State of the Sector-rapport, zijn het product van de analyse van de data van 641 goede doelen in de database van het CBF. Samen met de Radboud Universiteit zijn de data over de periode 2016-2021 onderzocht.

Hoe zit het? Introductie in de sector van goeddoen.

Goede Doelen Nederland

'Hoe zit het? Introductie in de sector van goeddoen' (2023) is bedoeld om iedereen die met de sector te maken krijgt of daarin werkzaam is, wegwijs te maken.

Filantropie op de grens van overheid en markt.

Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR)

Een verkennend onderzoek van de WRR (2018) over de rol van filantropie in de Nederlandse samenleving en de bijzondere positie die zij inneemt ten opzichte van overheid en markt.

De waarde van filantropie.

René Bekkers

De rede die René Bekkers in 2019 uitsprak bij de aanvaarding van het ambt van hoogleraar Filantropie aan de faculteit der Sociale Wetenschappen van de Vrije Universiteit Amsterdam.

De maatschappelijke waarde van meedenken, meedoen en geven.

Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie (SBF)

Het rapport (2020) geeft een overzicht van de maatschappelijk waarde van 'goeddoen', gebaseerd op een literatuurstudie van wetenschappelijke publicaties over dit onderwerp.

“Goede doelen brengen het mooiste in de samenleving naar boven. En dat is waar we in tijden van ingewikkeldheid zoals we die nu meemaken, dubbel naar verlangen”

Alexander Rinnooy Kan

DANKWOORD

Wij danken iedereen die aan dit boek heeft meegewerkt.

Speciale dank gaat uit naar de goede doelen die mooie voorbeelden hebben aangereikt en naar alle personen die zich in het boek uitspreken over de waarde van goede doelen.

Alexander Rinnooy Kan

Voormalig senator D66 en voormalig voorzitter van de Raad van Toezicht van het Cultuurfonds en van de Adviescommissie Beter Geven over de giftenaftrek

Herman Tjeenk Willink

Voormalig voorzitter Eerste Kamer, oud-vicepresident van de Raad van State en auteur van Het tij tegen

Jerzy Soetekouw

Directeur Vereniging Humanitas, voormalig wethouder sociaal domein

Karen van Oudenhoven

Directeur Sociaal en Cultureel Planbureau en bijzonder hoogleraar Maatschappelijke Veerkracht aan de VU Amsterdam

Karla Peijs

Voorzitter Watersnoodmuseum en dorps huis Harmelen, voormalig CDA-minister en commissaris van de koning

Kees Zevenbergen

Adviseur, voormalig directeur Cordaid, bestuurslid Nationaal Rampenfonds (Giro777) en Achmea Foundation

Lucas Meijs

Hoogleraar strategische filantropie en vrijwilligerswerk Rotterdam School of Management, Erasmus Universiteit

Marianne de Visser

Voormalig WRR-raadslid, co-auteur Filantropie op de grens van overheid en markt (2018)

Michael Rutgers

Voormalig directeur-bestuurder Longfonds, voormalig voorzitter Samenwerkende Gezondheidsfondsen en bestuurslid Alliantie Nederland Rookvrij

René Bekkers

Hoogleraar Filantropie aan de VU Amsterdam, directeur van het Centrum voor Filantropische Studies aan de VU en betrokken bij het onderzoek Geven in Nederland

Rien van Gendt

Adviseur filantropie, lid bestuur Rockefeller Philanthropy Advisors (USA), oud-voorzitter FIN en auteur Filantropie terug naar de Tekentafel

Willibrord van Beek

Voorzitter Goede Doelen Platform, voormalig VVD Tweede Kamerlid en commissaris van de koning

COLOFON

Productie en uitgave

Goede Doelen Nederland, brancheorganisatie van erkende goede doelen
James Wattstraat 100
1097 DM Amsterdam
Telefoon: 020 – 422 99 77
E-mail: info@goededoelennederland.nl
Website: www.goededoelennederland.nl en www.goededoelen.nl

Onderzoek & ontwikkeling

Baukje Stam & Impact House Grant Thornton

Vormgeving

Dennis Scholten – FourBottles Design

Fotografie

Alle foto's van goede doelen zijn door de goede doelen zelf aangeleverd.
Foto KNRM: foto Van Dijk
Foto Humanitas: Roy Beusker

Aan de totstandkoming van deze uitgave is zeer veel zorg besteed. Voor informatie die desondanks onvolledig of onjuist is opgenomen aanvaarden auteurs en redactie geen aansprakelijkheid.

Copyright © maart 2024 – Goede Doelen Nederland, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

WAAR GAAT DIT BOEK OVER?

Dit boek beschrijft welke maatschappelijke functies goede doelen in onze samenleving vervullen. Geïllustreerd met praktijkvoorbeelden en gezien door de ogen van bestuurders, wetenschappers en opinieleiders.